

א. תלמוד ירושלמי כאן (ג:)

תני הטבח לא יהא שוקל בידו ומניה שידו כליטרא היא אבל חותך הוא בסכין ונותן לזה ולזה

ב. תוספתא כאן

ואם היה טבח אומן אל ישקול בידו מפני שידו כמשקל...

ג. מאירי כאן

טבח שהוא רגיל במשקל הבשר ובקי בו כל כך שכשהוא מגביה את הבשר בידו ומכוין בהגבתו לידע משקלה הוא מכיר את משקלה אסור לשקול ביד בדרך זה וי"מ שלא נאסר אלא כשמניח את הליטרא בידו והבשר בידו אחרת ומ"מ לשון תלמוד המערב מורה כדעת ראשון שאמרו שם בטעם האיסור מפני שידו כליטרא וכן אם היו המים בכלי והיו בו שנתות ויודעין בהן כשמכניסין ליטרא בשר בכלי עד אי זה שבשנתות המים עולין אסור לכיין משקל הבשר בדרך זה יש מי שאומר שלא נאסרו דברים אלו אלא בטבח שנראה כמוכר במשקל אבל שאר בני אדם מותרין לשקול לעצמן הואיל ואין מתכונין למכור אלא לידע חלק המגיע כמה הוא והביאוה ממה שאמרו בתלמוד המערב רבן שמעון בן גמליאל אומר אף מפייס אדם את עצמו בליטרא לידע כמה הגיע לו וגדולי הדור ראיתי שחולקים בה ממה שאמרו למטה שלא תהא אשה מודדת קמח ליתן לתוך עיסתה אלא שאנו כתבנו בה להיתר כמו שיתבאר:

ד. פסקי רי"ד כאן

אמ' רב יהוד' אמ' שמואל טבח אומן אסור לשקול בשר ביד. ואמ' רב יהוד' אמ' שמואל טבח אומן אסור לשקול בשר במים. פ' תופשו בידו ובכובד שמכבי' על ידו מכוין כמה הוא משקלו, וכן כשנותנו במים בעלייתו [במים] הוא אומר [צ"ל אומד] ומכוין כמה הוא משקלו.

ה. תוספות רי"ד כאן

אסור לשקול בשר ביד פ' המורה לאחוזו הליטר' בידו אחת והבשר בידו אחרת ואינו נראה לי ותיפוק ליה משום ליטר' דהיא מקצה ואפי' הדיוט נמי אסור לעשות כן אלא ודאי ביד משמע באומד בעלמא והוא בקי לכוון המשקל בידו ובכובד שהיא מכביד על ידו: שם אסור לשקול בשר במים גם זה פירש שיש לו שנתות וסימנים בכלים ונותנים בו מים והסימנים מודיעין אותו כמה המים עולין למעלה בשביל הליטרא ואינו נראה לי דלפי פסקו זה אפי' הדיוט נמי אסור ואמאי נקט טבח אומן אלא ודאי בלא שנתות שער בו האומן כמה היא:

ו. רי"ף כאן (דף טו עמוד א בדפיו)

אמר ר' יהודה אמר שמואל טבח אומן אסור לשקול בשר ביד ואמר ר' יהודה אמר שמואל אסור לשקול בשר במים

ז. שולחן ערוך אורח חיים סימן תק סעיף ב

אסור לשקול בשר אפילו בביתו לידע כמה יבשל ואפילו ליתנו בכף מאזנים לשמרו מן העכברים אסור אם הוא תלוי במקום שרגילים לשקול בה ואפילו לשקול מנה כנגד מנה אסור ומותר לשקול בידו שלוקח החתיכה בידו ומשער כמה יש בה וטבח אומן אפילו זה אסור אבל אם הוא יודע לכיין דרך חתיכתו לחתך ליטרא או חצי ליטרא חותך כדרכו ואינו חושש:

ח. פרי חדש שם

ומה שכתב אבל אם יודע לכיין כו' זה נלמד מלשון התוס' והירושלמי ודתני התם הטבח לא יהא שוקל בידו ומניה שידו כליטרא הוא אבל חותך הוא בסכין ונותן לזה ולזה מבואר הוא. גרסינן בגמרא טבח אומן אסור לשקול בשר במים פירוש שלפי מה שעולין המים בכלי יודע כמה יש בחתיכה והרמב"ם והטור ושאר הפוסקים הזכירוהו ותימה על המחבר שהשמיטן ואין לומר דאיסורא דלישקול בשר ביד נפיק דהא הנך תרתי מימריה דשמואל ניגהו ותרתי למה לי:

ט. הערות הגרי"ש אלישיב כאן

טבח אומן אסור לשקול בשר במים. ברי"ף ובשו"ע אינו מוזכר אומן ומסתבר כן דא"צ אומן לכך, ולג' דידן צ"ל דצריך אומנות לכך לידע כמה משקלו ושמא מיירי דלית ביה שנתות, (וע' רש"ש).

י. טור כאן

...ואסור לשקול מנה כנגד מנה או במים כגון שנותן מים בכלי ונותן בו החתיכה ולפי מה שעולין המים יודע כמה יש בחתיכה...

יא. רמב"ם הלכות שביתת יו"ט פרק ד הלכה כ

כשהן מחלקין לאישקלו במאזנים שאין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר, אפילו ליתן בו בשר לשמרו מן העכברים אסור אם היו המאזנים תלויין מפני שנראה כשוקל בכף מאזנים, וטבח אומן אסור לשקול בידו, ואסור לשקול בכלי מלא מים...

יב. רמב"ם הלכות שבת פרק כג הלכה יג

...[ואסור לשקול] בין במאזנים בין שלא במאזנים...

יג. חידושי הרשב"א כאן (בררנו שיטתו לפני שיעוריים)

אמר רב יהודה אמר שמואל אפילו לשמרו מן העכברים. ואפשר לי לומר דלא אסרו לשקול אלא בלוקח מן הטבח ואי נמי בשותפין הבאין לחלוק ביניהם כו' חייא ור"ש ב"ר שזו כעובדין דחול אבל לשקול בתוך ביתו לדעת כמה יבשל מותר שכן אדם עושה בתוך ביתו. והכי משמע בירושלמי דגרסינן התם תני רשב"ג אומר אף מפיס אדם את עצמו בליטרא לידע כמה הגיע לו כי הא דר' מונא זבין חרובין דשמטתה ואתא ושאל לר' חזקיה וא"ל נהגין רבנן כהדא דרשב"ג, ומיהו בגמרינן לקמן בשלהי פרקין לא משמע הכי שהרי אמרו א"ר ירמיה בר אבא אמר רב האשה מודדת קמה ונותנת לתוך עיסתה ושמואל אמר אסור ותנא דבי שמואל מותר ואמר אביי השתא דאמר שמואל אסור ותנא דבי שמואל מותר [שמואל] הלכה למעשה אתא לאשמעינן דאסור, ומיהו אפשר דהלכה כרב ורב אפילו למעשה שרי, והא דירושלמי מסייע למאן דפסק כרב ואפילו למעשה שהרי אמרו דרבנן נהגין בה כרשב"ג.

יד. מגן אברהם כאן אות ה

וטבח אומן. פי' שיועד לכוין לשער בצמצום אסור ומשמע ביש"ש דוקא למכור אסור אבל בביתו מותר וכן נראה דהא הרשב"א מתיר לשקול ממש בביתו לידע כמה הוא צריך:

טו. פרי מגדים (אשל אברהם) שם

וטבח אומן. עיין מ"א. בביתו לידע כמה יבשל, כהאי גונא שאין שוקל ממש, שרי. דהא הרשב"א ז"ל מתיר. ועיין בט"ז א', (א"כ עכ"פ כה"ג י"ל) (אם כן על כל פנים כהאי גונא יש לסמוך] עליו, והטעם דמכירה הוא כעובדין דחול יותר. ועיין אליה רבה אות ח' ואות י"ג, דהרשב"א לכאורה כו' ובאמת אסור בעבודת הקודש, והביא דברי יש"ש בפרק אין צדין סימן ח"י, דוקא טבח אומן הא בביתו, היינו שאין אומן, יע"ש. ובאמת לכאורה צ"ע על המ"א ז"ל:

טז. ערוך השלחן כאן סעיף ח

...וכן מדאיתא בגמ' [כ"ח]. דאסור לשקול בשר במים והיינו שיש סימנים בהכלי ונותנים בה מים והבשר וכמה שהמים עולים ידוע בהסימנים כמה לטרות יש וכיון שגם בכה"ג אסור כ"ש במשקל אך י"ל דזהו לעניין מכירה וכן משמע הלשון בגמ' טבח אומן אסור לשקול בשר במים דהטבח למכירה עושה כן ופלא שהפוסקים השמיטו דין זה...

יז. אליה רבה שם אות טו

ובספר שבלי הלקט [שם] מצאתי פירוש אחר זה לשונו, ממלאין מים בגיגית וכלי אחד צף על פני המים ונותנין באותו כלי בשר, ולפי כובד משקל הבשר הכלי שוקע במים, והכלי מסומן מבחוץ עד כאן ליטרא א' או ב' לפי מה שהוא שוקע ע"כ. וכ"כ בספר תניא [שם] וסיים דכה"ג מפורש במעשה דבן סירא כשאמר נבוכדנצר ליתן לו משקל ראם זהב, וא"ל באיזה פלס ומאזנים יעלה הראם, והשיב לו בן סירא להכניס הראם בתוך ספינה גדולה וכפי מה ששוקעת במים עם הראם כך שוקעים במים עם הזהב.